

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 70.895.053 Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, прийняла рішення про присудження **Сергію Олександровичу Рувіну** ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право на підставі прилюдного захисту дисертації – «Правовий захист суспільної моралі в межах діяльності правоохоронних органів України».

«23» серпня 2024 року.

Рувін Сергій Олександрович, 1997 року народження, громадянин України. Освіта вища: У 2020 р. закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство», кваліфікація – магістр права.

З червня 2023 р. призначений на посаду старшого оперуповноваженого в ОВС Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві.

Аспірант Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Дисертацію виконано у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький.

Науковий керівник – ОМЕЛЬЧУК Олег Миколайович, доктор юридичних наук, професор, ректор Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Здобувач має 14 наукових публікацій, зокрема: 1 стаття у науковому періодичному виданні, що індексується в наукометричній базі даних Web of Science Core Collection та Scopus; 4 статті у виданнях, які належать до наукових фахових видань України з юридичного напрямку; 6 наукових праць, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації) та 3 наукові публікації, які додатково відображають результати дисертації:

1. Blikhar M., Melnychenko B., Pylypyshyn P., Ryzhkova A., Ruvyn S. Economic and legal justification of the methodological approach to the assessment of the state of budget and tax security of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 2, iss. 43. P. 357–364. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3756>

2. Рувін С. О. Філософсько-правовий вимір суспільної моралі транзитивного суспільства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. : Юриспруденція. 2020. № 45. С. 168–171. <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2020.45.35>

3. Рувін С. О. Гносеологічний вимір правового захисту суспільної моралі в межах діяльності правоохоронних органів України. *Держава та регіони*. Сер. : Право. 2020. № 4 (70). С. 216–220. <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.4.35>

4. Рувін С. О. Концептуалізація правового захисту суспільної моралі в предметному полі етичного знання. *Юридичний бюлетень*. 2021. Вип. 23. С. 21–26. <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2021.23.03>

5. Рувін С. О. Світоглядні основи правового захисту суспільної моралі в межах стратегії розвитку національної стійкості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 659–661. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/153>

6. Рувін С. О. Правовий захист суспільної моралі в діяльності правоохоронних органів України. *Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, Україна, 9–10 квіт. 2021 р.). Одеса : Причорноморська фундація права, 2021. С. 19–25.

7. Рувін С. О. Ціннісний вимір правового захисту моралі: компаративний підхід. *Розвиток правової системи України в умовах сьогодення* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 квіт. – 1 трав. 2021 р.). Харків : Східноукр. наук. юрид. організація, 2021. С. 11–14.

8. Рувін С. О. Правовий захист суспільної моралі в межах етичного знання. *Сучасні правові системи світу: тенденції та фактори розвитку* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 27–28 серп. 2021 р.). Запоріжжя : Істина, 2021. С. 6–10.

9. Рувін С. О. Суспільна мораль транзитивного суспільства: сучасний філософсько-правовий дискурс. *Пріоритетні напрями розвитку правової системи України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 28–29 січ. 2022 р.). Львів : Центр правничих ініціатив, 2022. С. 17–20.

10. Рувін С. О. Гносеологія правового захисту суспільної моралі в діяльності правоохоронних органів України. *Держава і право в умовах глобалізації: реалії та перспективи* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 4–5 лют. 2022 р.). Дніпро : Правовий світ, 2022. С. 14–17.

11. Рувін С. О. Концептуальність правового захисту суспільної моралі. *Право як ефективний суспільний регулятор* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 18–19 лют. 2022 р.). Львів : Центр правничих ініціатив, 2022. С. 8–12.

12. Рувін С. О. Імплементация посткласичної раціональності в сучасний дискурс правового захисту суспільної моралі. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2023. № 2. С. 129–132.

13. Ruvín S. The motivation component of legal protection of social morals in the activities of law enforcement bodies of Ukraine: challenges of global development of society. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2023. Vol. 1(47). P. 102–110. <https://doi.org/10.55643/ser.1.47.2023.483>

14. Ruvín S. Legal protection of public morality – axiology of legal relations and law enforcement activities in Ukraine: a modern comparativist approach. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2023. Vol. 2(48). P. 128–136. <https://doi.org/10.55643/ser.2.48.2023.499>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Рецензент – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, **Віктор Володимирович НАЛУЦИШИН**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1) Важливою умовою існування правової держави та громадянського суспільства було й залишається наявність високих духовних цінностей особистості. Передусім це стосується інтелектуальних і моральних якостей людини, а саме відповідальність за власну позицію та суспільну діяльність, розуміння недосконалості сучасного світу та прагнення щодо його перетворення, забезпечення умов щодо подальшого існування цивілізації і так далі. Вважаю, що в такому випадку, важливо було чітко пояснити, чому обрана тема дисертаційної роботи є найоптимальнішою для дослідження саме мотиваційної визначеності у діяльності правоохоронних органів;

2) Дисертант неодноразово в тексті своєї дисертації аргументовано наводить докази доцільності освіти, в тому числі й правової, і правового виховання в контексті предмету наукової роботи. Для прикладу стверджує, що «ефективний захист суспільної моралі потребує активної співпраці між правоохоронними органами і громадськістю. А тому, важливе значення має освіта й інформаційна кампанія у формуванні свідомого ставлення до моральних питань у суспільстві», і так далі за текстом. Отже, вважаю, що дисертант мав би детальніше, можливо й окремим параграфом, вивчити проблему впливу цінностей на становлення скажімо майбутніх правоохоронців у межах здобуття ними відповідної освіти, враховуючи сучасні реалії в Україні;

3) У принципі аргументовано дисертант навів приклади сучасних реалій, в яких «громадяни України висувають високі вимоги до працівників правоохоронних органів і хочуть бачити в них не тільки служителів закону, але й морально зрілих і відповідальних особистостей, які свідомо поділяють і готові захищати фундаментальні культурні і моральні цінності. Суперечлива колізія між сушим станом справ і належним, реальною і бажаною діяльністю правоохоронних органів відображається в оцінці роботи правоохоронної системи загалом і водночас торкається кожного працівника органів внутрішніх справ, національної поліції, прокуратури тощо». У цьому випадку, доцільно було б привернути більшу увагу саме аналізу конфліктів цінностей, адже в більшості випадків цінності людини проявляються і проходять перевірку на міцність виключно в конфліктних ситуаціях, особливо, коли мова йде про правоохоронну діяльність, в межах якої можливий конфлікт особистих цінностей правоохоронця, його професійних обов'язків захищати та боротися із правопорушенням (нерідко ця діяльність може бути й фатальною з обох сторін)».

Рецензент – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права Хмельницького університету управління та

права імені Леоніда Юзькова **Віктор Васильович САВЕНКО**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«– попри заявлене у дисертаційній роботі філософсько-правове обґрунтування методики застосування засобів переконання в захисті суспільної моралі правоохоронними органами, що дало змогу дисертанту встановити, що такі взаємовідносини між суб'єктами правоохоронної діяльності сприяють успішному засвоєнню стороною, що перебуває під впливом правоохоронних дій, тих важливих параметрів суспільної моралі як сукупності значущих правилповедінки особи в суспільстві, *все ж таки мені не вистачило* достатньої аргументації, чому саме цей метод переконання є релевантним для розв'язання проблеми захисту суспільної моралі;

– основною причиною професійної деформації є те, що вона настає внаслідок зміни мотивації професійної діяльності, а також занепаду духовно-етичних цінностей. Отже вартувало детальніше обґрунтувати теоретичні положення щодо зв'язку між мотиваційною визначеністю та правовим захистом суспільної моралі та як ці два важливі виміри взаємодіють у контексті діяльності правоохоронних органів;

– попри наявність у дисертації обґрунтованих висновків важливо було все ж таки відобразити, як саме результати проведеного дослідження можуть бути застосовані на практиці. Можливо доцільно було збільшити кількість актів впровадження чи щось на кшталт цього».

Офіційний опонент – докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Наталія Миколаївна ГУРАЛЕНКО**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Заради підвищення рівня ефективності правотворчої діяльності принципово потрібно опиратися на історичний і міжнародний досвід, адже рівень міжнародного законодавства та протидії злочинам у сфері суспільної моралі спроможний допомогти ефективноувати українську реальність у цьому напрямі, в тому числі в межах правового захисту суспільної моралі. Зрештою звідництво, сутенерство, виготовлення і розповсюдження порнографічних матеріалів чи таких, що пропагують домашнє насильство, жорстокість – є злочинами, які напрямлені передовсім проти суспільної моральності та громадського порядку. Тому важливо було, або ж доцільно дисертантові це зробити в майбутньому, з'ясувати суть не лише термінів «мораль», «суспільна мораль», «моральність», а й, що не менш важливо, вивчити смисл терміну «громадський порядок», – провести паралельне дослідження взаємозв'язку цих терміно-понять, і відобразити значення громадського порядку в захисті суспільної моралі власне кажучи правоохоронними органами;

2. Сучасний стан українського правотворення і державотворення перебуває як і все наше суспільство у воєнних реаліях. Беручи до уваги, що правоохоронна діяльність – одна із ключових засад функціонування громадянського суспільства та правової держави, вона зобов'язана власне у дії воєнного стану по особливому забезпечувати законність і дотримання

правопорядку спираючись переш за все на цінностях, моральних і правових основах українського середовища. В цьому контексті доцільно говорити не лише про моральність правоохоронця, а й про психологічну стійкість, можливо й фахову підготовку, надавати допомогу в межах своєрідних обмежень, що спричинені зміною і життя, і місця проживання. Але пропонувала б дисертантові також, звернути увагу й на те, що не лише моральні принципи громадян змінюються, а подекуди й руйнуються, під час дії воєнного стану, а й змінюються і руйнуються вони в представників правоохоронних органів, адже вони також піддаються морально-психологічному впливові воєнних дій, що призводить до морального та психологічного вигорання і виснаження, потребуючи реабілітації і відновлення.

3. Не в повному обсязі досліджена проблема недовіри громадян особливо нашої держави до правоохоронних органів, адже правоохоронна діяльність є стратегічним компонентом якості правоохоронної системи держави. Доцільно було в цьому аспекті вивчити які саме причини спричинили суспільне незадоволення і недовіру. Для прикладу чимало сучасних наукових досліджень і в Україні, і міжнародних колег, стверджують що стрижневою причиною є сама якість правоохоронної діяльності зумовлена і низьким рівнем моральності правоохоронців, і непрофесіоналізмом, і недотриманням закону, і врешті, що гірше – корупцією. Це декілька напрямів для продовження дисертантом свого дослідження у майбутньому, адже якщо не вирішити питання із суспільною недовірою до правоохоронних органів, це може призвести й до більш глобальних наслідків, включаючи й загрозу суспільній і державній безпеці.

4. Урешті решт, останнє зауваження стосується такої актуальної сучасної проблеми в розбудові й українського суспільства й держави, як дослідження причин, суті і характеру конфлікту між нормами моралі та права, відтак з'ясування засад суперечності між моральними та правовими концепціями утвердження суспільно-економічних, соціально-політичних та державно-управлінських відносин. Адже дослідивши й такі питання у межах встановлення співвідношення між моральними та правовими нормами, дисертант зумів би подати авторські пропозиції щодо реалізації реформ в Україні, включаючи й реформи, що стосуються правоохоронної системи зокрема. Ця проблема в сучасних умовах є актуальною і необхідною, оскільки в період повоєнного відновлення України вкрай необхідно буде створити відповідне середовище для упорядкування суспільних відносин, у яких сформованими у громадян будуть і моральна і правова культура».

Офіційна опонентка – докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри теорії права та конституціоналізму Національного університету «Львівська політехніка» **Альона Сергіївна РОМАНОВА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1 Найперше, зауважу, що зручним і доцільним був би наданий словник використаних та застосованих у дисертації термінів і понять, що б значно

спростило й оптимізувало рецензування наукової роботи без постійних уточнень у дисертанта, саме його авторського трактування термінології. Для прикладу, це стосується таких із них: «суспільна мораль», «філософсько-правовий підхід», «правовий захист», «метод переконання», «юридичне мислення», «соціально-культурне визначення», «дискурсивне визначення» та інші.

2. Під час прилюдного захисту важливо додатково аргументувати вибір саме міждисциплінарного підходу і пояснити, чому саме цей підхід є оптимальним для дослідження правового визначення суспільної моралі, хоча основним із принципів дослідження такого ґатунку, особливо коли йдеться про міждисциплінарний характер і взаємодію права й моралі, є пошук «золотої середини» у співвідношенні понять законності і справедливості - основних категорій моралі і права.

3. Дисертант вдало обґрунтовує свою позицію, що «правоохоронні органи в цілому й поліція зокрема стоять на сторожі захисту прав осіб, індивідуальних чи колективних, що так чи інакше пов'язані з мораллю (тобто, захищаючи норми суспільної моралі, вони водночас захищають конституційні принципи рівності і недискримінації, немайнові права особи, що передбачені міжнародним, регіональним і вітчизняним поточним законодавством) і т.д.». Проте, хоч автор і послуговується нормативно-правовою базою, все ж, необхідно провести поглиблений аналіз чинного законодавства, що регулює діяльність правоохоронних органів у сфері захисту суспільної моралі та провести критичний аналіз правових норм або ж вказати на необхідність порівняння зміжнародними стандартами, тощо.

4. Попри заявлене завдання дослідження - «визначити, в який спосіб правоохоронна діяльність відображає довіру як форму суспільного інтересу щодо захисту суспільної моралі, як це вкладається у правове поле і чи можна пояснити діяльність суб'єкта права (правоохоронних органів) щодо пізнання ним права в рамках сучасного українського суспільства, застосовуючи для цього можливість юридичного мислення і законів логіки», все ж таки важливо було чіткіше дослідити та відобразити у тексті дисертації, як саме юридичне мислення впливає на соціально-культурне та дискурсивне визначення правового захисту суспільної моралі.

5. Доцільно під час прилюдного захисту додатково обґрунтувати теоретичні положення щодо взаємозв'язку між правовим захистом суспільної моралі та діяльністю правоохоронних органів. Уцьому контексті важливо пояснити, як саме філософсько-правовий підхід реалізується у правозастосовній практиці».

Голова ради – докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри теорії та історії держави і права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Вікторія Миколаївна ВОВК**. Виступ позитивний без зауважень.

Результати голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» **НЕМАЄ**.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Рувіну Сергію Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 70.895.053

Вікторія ВОВК